

1466.

Na osnovu člana 36 st. 7 i 8 Zakona o zaštiti vazduha ("Službeni list CG", br. 25/10 i 43/15), Ministarstvo održivog razvoja i turizma donijelo je

PRAVILNIK

O NAČINU IZRADE I SADRŽAJU INVENTARA EMISIJA ZAGAĐUJUĆIH MATERIJU U VAZDUH

("Službeni list Crne Gore", br. 073/18 od 19.11.2018)

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se način izrade, sadržaj inventara emisija zagađujućih materija u vazduh, način obezbjeđivanja i kontrola kvaliteta podataka i rokovi za izradu inventara emisija zagađujućih materija u vazduh i pratećih izvještaja.

Član 2

Inventar emisija zagađujućih materija u vazduh (u daljem tekstu: inventar) izrađuje se na godišnjem nivou, u skladu sa smjernicama i tehničkim uputstvima Konvencije o prekograničnom zagađenju vazduha na velikim udaljenostima.

Inventar sa prostorno disagregiranim (raščlanjenim) podacima (u daljem tekstu: prostorno raščlanjeni inventar) po teritorijalnim jedinicama utvrđenim u skladu sa smjernicama i tehničkim uputstvima Konvencije o prekograničnom zagađenju vazduha na velikim udaljenostima i inventar emisija iz ključnih izvora, izrađuje se za period od četiri godine.

Emisije zagađujućih materija u vazduh izražavaju se u skladu sa nomenklaturom za izvještavanje.

Inventar, prostorno raščlanjeni inventar i inventar emisija iz ključnih izvora sadrži podatke date u Prilogu 1 koji čini sastavni dio ovog pravilnika.

Član 3

Inventar se izrađuje na transparentan način, da bi se postigla sledljivost, uporedivost i tačnost podataka.

Inventar se izrađuje na osnovu:

- statističkih podataka (energetski bilans, industrijska proizvodnja, poljoprivredna statistika, saobraćaj, demografski podaci, podaci iz popisa i posebnih statističkih istraživanja, podaci o otpadu);
- podataka o emisijama iz katastra zagađivača;
- podataka o maksimalnim nacionalnim emisijama određenih zagađujućih materija;
- institucionalnih podataka iz nadležnih organa za pojedine sektore;
- podataka o aktivnostima zagađivača;
- baza podataka o emisionim faktorima;
- podataka iz drugih izvora.

Emisije zagađujućih materija od saobraćaja izračunavaju se prema planu potrošnji naftnih derivata u skladu sa energetskim bilansima.

Pored podataka iz stava 3 ovog člana za izračunavanje emisija zagađujućih materija iz drumskog saobraćaja koriste se i podaci o:

- prodatom gorivu na teritoriji Crne Gore;
- ukupnom broju pređenih kilometara, ako su ti podaci dostupni;
- brojnosti i vrsti registrovanih vozila.

Član 4

Podaci za izradu inventara se prikupljaju na osnovu godišnjeg plana prikupljanja podataka u skladu sa zakonom o zaštiti vazduha.

Kontrola kvaliteta podataka vrši se prije izrade inventara.

Kontrolom kvaliteta podataka utvrđuje se tačnost, integritet, cjelovitost podatka, greške i propusti.

Kontrolu kvaliteta podataka ne mogu da vrše lica koja su učestvovala u izradi inventara.

Kontrola kvaliteta podataka obuhvata arhiviranje podataka i pratećeg materijala i evidentiranje svih aktivnosti kontrole kvaliteta.

Član 5

Inventar se izrađuje do 15. februara tekuće godine za prethodnu godinu.

Prostorno raščlanjeni inventar i inventar emisija za ključne izvore emisija izrađuje se svake četiri godine najkasnije do 1. maja.

Član 6

Informativni izvještaj o inventaru sadrži najmanje sljedeće informacije:

- opis, navode i izvore informacija za posebne metodologije, pretpostavke, emisione faktore i podatke o djelatnostima, kao i obrazloženje za njihov odabir;
- opis ključnih nacionalnih izvora emisija;
- informacije o stepenu nepouzdanosti, obezbjeđenju kvaliteta podataka i verifikaciji;
- opis institucionalnih struktura za pripremu inventara;
- preračun inventara i planove za dalje poboljšanje kvaliteta podataka;
- rezime.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana izrađuje se u skladu sa Konvencijom o prekograničnom zagađenju vazduha na velikim udaljenostima do 15. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

Član 7

Inventar i informativni izvještaj o inventaru dostavljaju se Sekretarijatu Konvencije o prekograničnom prenosu zagađenja vazduha na velikim udaljenostima.

Inventari emisija zagađujućih materija u vazduh i informativni izvještaji o inventaru iz čl. 5 i 6 ovog pravilnika dostavljaju se i Evropskoj komisiji.

Član 8

Odredba člana 7 stav 2 ovog pravilnika primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Član 9

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 112-221/42

Podgorica, 1. novembra 2018. godine

Ministar,

Pavle Radulović, s.r.

SADRŽAJ INVENTARA EMISIJA ZAGAĐUJUĆIH MATERIJU U VAZDUH

Inventar emisija zagađujućih materija u vazduh sadrži podatke o ukupnim godišnjim emisijama na nacionalnom nivou po kategorijama izvora utvrđenim nomenklaturom za izveštavanje u skladu sa Konvencijom o prekograničnom prenosu zagađenja vazduha na velikim udaljenostima i Vodičem EMEP/EEA za inventar emisija zagađujućih materija u vazduh i to za:

- sumor-dioksid (SO_2) okside azota (NO_x), nemetanska lako isparljiva organska jedinjenja (NMVOC), amonijak (NH_3), ugljen monoksid (CO), teške metale: kadmijum (Cd), živa (Hg), olovo (Pb), dugotrajne zagađujuće organske supstance (POPs), policiklične aromatične ugljovodonike (PAH), benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(k)fluoranten, indeno(1,2,3-cd)piren, dioksine/furane, polihlorovane bifenile (PCB) i heksahlorobenzen (HCB) od 1990. godine do godine za koju se izveštava, i
- suspendovane čestice $\text{PM}_{2.5}$, PM_{10} i ako je dostupno čestice čađi (BC) od 2000. godine do godine za koju se izveštava.

Inventar emisija zagađujućih materija u vazduh može sadržati i podatke o ukupnim godišnjim emisijama na nacionalnom nivou po kategorijama izvora utvrđenim nomenklaturom za izveštavanje u skladu sa Konvencijom o prekograničnom prenosu zagađenja vazduha na velikim udaljenostima za:

- teške metale: arsen (As) hrom (Cr) bakar (Cu) nikl (Ni), selen (Se) i cink (Zn) i njihova jedinjenja od 1990. godine do godine za koju se izveštava, i
- ukupne suspendovane čestice (TSP) od 2000. godine do godine za koju se izveštava.

Kategorije izvora zagađujućih materija u vazduh utvrđene nomenklaturom za izveštavanje u skladu sa Konvencijom o prekograničnom prenosu zagađenja vazduha na velikim udaljenostima (NFR) date su u Tabeli 1 ovog priloga.

Tabela 1 - Nomenklatura za izveštavanje u skladu sa Konvencijom o prekograničnom prenosu zagađenja vazduha na velikim udaljenostima (NFR)

Oznaka	Kategorija izvora	K
1.	Energija	a
1.A	Sagorijevanje	1
1.B	Fugitivne emisije iz sagorijevanja goriva	o
2.	Industrijski procesi i upotreba proizvoda	r
2.A	Mineralni proizvodi	o
2.B	Hemijska industrija	p
2.C	Proizvodnja metala	s
2.D-2.L	Ostali rastvarači i upotreba proizvoda	o
2.H	Ostala industrijska proizvodnja	2
2.I	Prerada drveta	1
2.J	Proizvodnja dugotrajnih zagađujućih organskih supstanci (POPs)	8
2.K	Potrošnja dugotrajnih zagađujućih organskih supstanci (POPs) i teških metala	
2.L	Ostala proizvodnja, potrošnja, skladištenje, transport i rukovanje rasutim teretom	
3.	Poljoprivreda	
3.B	Upravljanje stajskim đubrivom	
3.D	Proizvodnja usjeva i poljoprivredno zemljište	
3.D.f, 3.I	Ostala poljoprivreda, uključujući upotrebu pesticida	
3.F	Paljenje ostataka od poljoprivrednih aktivnosti na poljima	
5.	Otpad	
5.A	Biološki tretman otpada – odlaganje čvrstog otpada na zemljištu	
5.B.1	Biološki tretman otpada – kompostiranje	
5.B.2	Biološki tretman otpada – anaerobna digestija u objektima za proizvodnju biogasa	
5.C.1.a	Spaljivanje komunalnog otpada	
5.C.1.b	Spaljivanje industrijskog otpada, uključujući i opasan otpad i kanalizacioni mulj	
5.C.1.b.iii	Spaljivanje medicinskog otpada	
5.c.1.b.v	Krematorijumi	
5.C.2	Spaljivanje otpada na otvorenom	

5.D	Upravljanje otpadnim vodama
5.E	Ostali otpad
6.	Ostali izvori
6.A	Ostali izvori
11.	Prirodni izvori *
11. A	Vulkani
11. B	Šumski požari
11.C	Ostali prirodni izvori

(*) O emisijama iz prirodnih izvora izvještava se u skladu sa Konvencijom o prekograničnom prenosu zagađenja vazduha na velikim udaljenostima i Vodičem EMEP/EEA za inventar emisija zagađujućih materija u vazduh, ne uračunavaju se u ukupne vrijednosti na nacionalnom nivou i o njima se izvještava zasebno.

Prostorno raščlanjeni inventar emisija zagađujućih materija u vazduh i inventar emisija za ključne izvore emisija sadrži podatke o ukupnim godišnjim emisijama na nacionalnom nivou po kategorijama izvora utvrđenim nomenklaturom Ekonomske komisije Ujedinjenih nacija za Evropu za izvještavanje o prostorno raščlanjenim podacima i ključnim izvorima emisija i to za:

- sumor-dioksid (SO₂) okside azota (NO_x), nemetanska lako isparljiva organska jedinjenja (NMVOC), ugljen monoksid (CO), amonijak (NH₃), suspendovane čestice PM_{2.5} i PM₁₀, teške metale: kadmijum (Cd), živu (Hg), olovo (Pb), (POPs), policiklične aromatične ugljovodonike (PAH), benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(k)fluoranten, indeno(1,2,3-cd)piren, dioksine/furane, polihlorovane bifenile (PCB) i heksahlorobenzen (HCB) i ako je dostupno čestice čađi (BC).

Kategorije izvora zagađujućih materija u vazduh utvrđene nomenklaturom Ekonomske komisije Ujedinjenih nacija za Evropu za izvještavanje o prostorno raščlanjenim podacima i ključnim izvorima emisija (GNFR) date su u Tabeli 2 ovog priloga.

Tabela 2 - Nomenklatura Ekonomske komisije Ujedinjenih nacija^K za Evropu za izvještavanje o prostorno raščlanjenim podacima i ključnim izvorima emisija (GNFR)

Oznaka	Kategorija izvora	K
A	Javna potrošnja energije	9
B	Industrija	P
C	Ostalo sagorijevanje goriva u stacionarnim postrojenjima	0
D	Fugitivne emisije	1
E	Rastvarači	s
F	Drumski saobraćaj	a
G	Pomorski transport	2
H	Vazduhoplovstvo	0
I	Neputna mehanizacija	1
J	Otpad	8
K	Poljoprivreda - Stočarstvo	
L	Ostala poljoprivreda	
M	Ostalo	